

POROČILO O DELU SODELAVCEV RAZISKOVALNE POSTAJE ZRC SAZU V NOVI GORICI OD 1. 12. 2017 DO 30. 11. 2018

PERSONALNI SESTAV

V letu 2018 so strokovno in raziskovalno delo na Raziskovalni postaji (dalje RP) ZRC SAZU v Novi Gorici opravljali: doc. dr. **Danila Zuljan Kumar** (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša), koordinatorka delovnih aktivnosti na RP ZRC SAZU v Novi Gorici, dr. **Jasna Fakin Bajec** (Inštitut za kulturne in spominske študije), dr. **Špela Ledinek Lozej** (Inštitut za slovensko narodopisje in Raziskovalna pisarna (Uprava)), dr. **Petra Testen Koren** (Inštitut za kulturno zgodovino; polovična zaposlitev, druga polovica na ERC Advanced Grant projektu EIRENE: Post-war transitions in gendered perspective: the case of the North-Eastern Adriatic region, ki ga vodi prof. dr. Marta Verginella), dr. **Neva Makuc** in **Petra Kolenc** (Zgodovinski inštitut Milka Kosa), dr. **Alenka Di Battista** (od 1. 5. 2018 na porodniškem dopustu) in **Klavdija Figelj** (od 1. 6. 2018) (Umetnostno zgodovinski inštitut Francesca Steleta) ter prof. dr. **Branko Marušič**, znanstveni svetnik v pokoju.

PEDAGOŠKO DELO NA UNIVERZI V NOVI GORICI

☉**Neva Makuc:**

V sklopu pedagoških obveznosti na Univerzi v Novi Gorici, Fakulteti za humanistiko, program Kulturna zgodovina, je v letnem semestru 2017/2018 izvajala seminar/vaje pri predmetu Zgodovina historiografije.

☉**Petra Testen Koren:**

V sklopu pedagoških obveznosti na Univerzi v Novi Gorici, Fakulteti za humanistiko, program Kulturna zgodovina, je v zimskem semestru 2018/2019 izvajala seminar/vaje pri predmetu Evropa v obdobju revolucij.

☉**Danila Zuljan Kumar:**

V sklopu pedagoških obveznosti na Univerzi v Novi Gorici, Fakulteti za humanistiko, programih Kulturna zgodovina in Slovenistika, je v letnem semestru 2017/2018 izvajala predavanja pri predmetu Furlanski jezik, literatura in kultura, v zimskem semestru 2018/2019 pa predavanja pri predmetu Sociolingvistika.

MENTORSTVO

☉**Špela Ledinek Lozej:**

Mentorstvo mladi raziskovalki Manci Filak (Inštitut za slovensko narodopisje).

Somentorstvo magistrandki Karin Radovič (Univerza v Vidmu, Oddelek za jezike in književnosti ter komunikacijske, izobraževalne in družbene vede).

☉**Danila Zuljan Kumar:**

Mentorstvo mladi raziskovalki Urški Vranjek Ošlak (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša).

PREDAVANJA, REFERATI NA KONFERENCAH IN SIMPOZIJH

☉**Jasna Fakin Bajec:**

Kőszeg (Madžarska), 25. 3. 2018: predavanje *Ways of interpreting Saint Martin's heritage for more social unity and understanding among Europe's citizens* na konferenci Interpret Europe Conference, Heritage and Identity.

Štanjel, 12. 4. 2018: predavanje *Pomen lokalne kulturne dediščine za razvoj in opolnomočenje lokalnih skupnosti na Krasu* na posvetu Graduvi in njihova vloga v razvojnih priložnostih podeželja (Otvoritev Festivala kraška gmajna).

Budimpešta (Madžarska), 19. 4. 2018: predavanje *UNESCO heritage lists* na Internatio-

nal exchange meeting v okviru projekta NewPilgrimAge.

Mojstrana, 24. 5. 2018: predavanje *Naćini prenosa, interpretacije in uporabe nesnovne kulturne dediščine med mladostniki* na 15. vzporednicah med slovensko in hrvaško etnologijo: Nesnovna dediščina med prakso in registri.

●Špela Ledinek Lozej:

Mojstrana, 9. 6. 2018: predavanje *Plani na Velo polje* na posvetu ob 240-letnici prvega dokumentiranega vzpona na Triglav »Triglav 240« (skupaj s S. Roškar).

Santo Stefano di Cadore (Italija), 22. 6. 2018: predavanje *Governance of goods in the Slovenian Alps: An insight into dynamic of relations between actors and goods* na mednarodni konferenci La montagna che produce: Paesaggi, attori, flussi, prospettive / Productive mountains: Landscapes, actors, flows, perspectives (skupaj z N. Bogataj in M. Šmid Hribar).

Stockholm (Švedska), 14. 8. 2018: predavanje *Long-term settled and newcomer breeders, hunters, rangers and carnivores: The Resia Valley case* na 15. bienalni konferenci EASA (European Association of Social anthropologists) Staying, moving, settling.

Tours (Francija), 16. 11. 2018: predavanje *A transnational and participative approach to the safeguarding and valorization of the Alpine food cultural heritage: Insights from the AlpFoodway Interreg Alpine Space project* na konferenci L'alimentation comme patrimoine culturel: enjeux, processus et perspective v organizaciji Institut européen d'histoire et des cultures de l'alimentation (skupaj z D. Rinallo).

●Neva Makuc:

Ljubljana, 17. 1. 2018: predavanje *Revitalizacija stavb kulturne dediščine preko javno-zasebnega partnerstva* pri izbirnem predmetu Kultura stavbarstva in bivanja, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.

Praga (Češka), 2. 3. 2018: predavanje *Renovation of historic buildings through public-private partnership: European Project RESTAURA* na mednarodni konferenci The 12th Multidisciplina-

ry Academic Conference, Czech Association of Scientific and Technical Societies.

Budimpešta (Madžarska), 17. 8. 2018: predavanje *Revitalisation of cultural heritage monuments: European Project RESTAURA* na mednarodni konferenci International Academic Conference on Management, Economics, Business and Marketing - IAC-MEBM, Czech Association of Scientific and Technical Societies.

Bled, 21. 9. 2018: predavanje *Kulturna dediščina in njena revitalizacija: transnacionalni projekt RESTAURA* na 3. mednarodnem simpoziju o kulturni dediščini in pravnih izzivih "Upravljanje območij kulturne dediščine", ICOMOS Slovenije.

●Danila Zuljan Kumar:

Sežana, 6. 4. 2018: predavanje *Raziskave besednega reda v slovenščini: z ozirom na razprave patra Stanislava Škrabca* na 28. Primorskih slovenističnih dnevih.

Portorož, 24. 4. 2018: predavanje *Terska govora Subida in Tipane v luči družbenih sprememb v 19. in 20. stoletju* na Mednarodnem znanstvenem sestanku Slovenski dialekti v stiku 7.

Videm, 27. 9. 2018: predavanje *Slovenski jezik v Nadiških dolinah* na Slovenskem slavističnem kongresu "Slovenistika in slavistika v zamejstvu".

Brežice, 19. 10. 2018: predavanje *Besedni red v enostavni povedi v slovenskih narečjih* na znanstvenem simpoziju 1. Toporišičev dan Skladnja enostavne povedi slovenskega jezika.

●Petra Testen Koren:

Ljubljana, 17. 1. 2018: predavanje *Slovenka in njena »moška mreža«* na znanstvenem simpoziju o prvem slovenskem ženskem časopisu »120 let Slovenke«.

Praga (Češka), 19. 9. 2018: predavanje *Digitizing the history of World War I – the case of an exhibition on women in the war* na znanstveni konferenci »1918 – the old world is dead, long live the new one?« from the Military history institute Prague series Hobnailed years in the Battlegrounds 1914–1918 (skupaj s T. Korenom).

DELAVNICE**🌟Jasna Fakin Bajec:**

Žalec, 31. 5. 2018; Ribnica, 14. 6. 2018; Šempeter pri Gorici, 6. 11. 2018: predavanje *Revitalizacija in varovanje kulturne dediščine – novi pogledi, pristopi in razumevanja (z ljudmi in na za ljudi)* na delavnici za javni sektor v okviru projekta RESTAURA.

Mojstrana, 23. 5. 2018: predavanje *Pomen socialnega kapitala* ter soorganizacija in sovođenje delavnice Nesnovna kulturna dediščina in njeno ohranjanje v lokalni skupnosti in registrih v okviru projekta AlpFoodWay.

Sežana, 10. 5. 2018: organizacija in vodenje delavnic *Potenciali kulturne dediščine sv. Martina* za dijake srednje ekonomske šole Srečka Kosovela v okviru projekta NewPilgrimAge.

Coljava pri Komnu, 28. 5. 2018: soorganizacija in sovođenje delavnice *Potenciali kraške kulinarike za nove turistične programe* za člane društva Planta v okviru projekta Medfest.

🌟Špela Ledinek Lozej:

Turin, Casa del Quartiere di San Salvatore (Italija), 1.–21. 9. 2018: sodelovanje na delavnici *Foodways and Food-related Intangible Cultural Heritage as drivers for sustainable development in rural areas* v okviru foruma Origin, Diversity and Territories. Perspectives on territories in transition.

🌟Neva Makuc:

Žalec, 31. 5. 2018: delavnica o revitalizaciji stavb kulturne dediščine preko javno-zasebnega partnerstva v okviru projekta RESTAURA: soorganizacija dogodka in predstavitev projekta.

Ribnica, 14. 6. 2018: delavnica o revitalizaciji stavb kulturne dediščine preko javno-zasebnega partnerstva v okviru projekta RESTAURA: soorganizacija dogodka in moderiranje dogodka.

Šmarje pri Jelšah, 12. 9. 2018: delavnica o revitalizaciji stavb kulturne dediščine preko javno-zasebnega partnerstva v okviru projekta RESTAURA: soorganizacija dogodka, predstavitev projekta ter predavanje o dobrih praksah revitalizacije kulturne dediščine preko javno-zasebnega partnerstva.

Šempeter pri Gorici, 6. 11. 2018: delavnica o revitalizaciji stavb kulturne dediščine preko javno-zasebnega partnerstva v okviru projekta RESTAURA: soorganizacija dogodka in predstavitev projekta.

🌟Petra Testen Koren:

Ljubljana, Atrij ZRC, ZRC SAZU, 9. in 10. 11. 2018: delavnica, simpozij *Women and Post-War Transitions: Politics* v okviru ERC Advanced Grant projekta EIRENE: Post-war transitions in gendered perspective: the case of the North-Eastern Adriatic region. Več glej: <https://project-eirene.eu/eirene-workshops>

DRUGI JAVNI NASTOPI**🌟Jasna Fakin Bajec:**

Nova Gorica, Goriška knjižnica Franceta Bevka, 14. 12. 2017: predstavitev knjige *Narodu Gorico novo bomo dali v dar* (skupaj z B. Marušičem in P. Kolenc).

Ljubljana, Dvorana Zemljepisnega muzeja GIAM ZRC SAZU, 26. 5. 2018: predstavitev projekta UGB in pomen zelenih površin za urbana mesta na Synergy workshop v okviru projekta UGB.

Albenga (Italija), 9. 11. 2018: predavanje *O pomenu vključevanja lokalne skupnosti v dediščinske projekte* na Mid-term konferenci projekta NewPilgrimAge.

🌟Petra Kolenc:

Nova Gorica, Goriška knjižnica Franceta Bevka, 14. 12. 2017: predstavitev knjige *Narodu Gorico novo bomo dali v dar* (skupaj z B. Marušičem in J. Fakin Bajec).

Nova Gorica, Grad Kromberk, Goriški muzej, 19. 12. 2017: predstavitev 41. številke *Goriškega letnika: zbornika Goriškega muzeja* posvečenega 70. letnici Nove Gorice (skupaj z A. Ferleticem in T. Gerbec).

Nova Gorica, Bevkov trg, Knjige pod jelkami, 21. 12. 2017: predstavitev knjige *Narodu Gorico novo bomo dali v dar* (skupaj z B. Marušičem) in *Goriškega letnika* (št. 41/2017).

Nova Gorica, Galerija Frnaža, 17. 1. 2018: predstavitev *Izvestja 14/2017* (skupaj z A. Di Battista, J. Fakin Bajec, Š. L. Lozej, O. Lutharjem in D. Zuljan Kumar).

Gorica, Katoliška knjigarna (Italija), 5. 4. 2018: predstavitev 14. številke *Izvestja Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, posvečene Štefanu Kociančiču (skupaj z A. Di Battista, D. Zuljan Kumar in B. Marušičem).

Lokve, Prostor društva LO-KO, 16. 6. 2018: predstavitev publikacije *Smučarska tradicija Trnovsko-Banjske planote* (skupaj z R. Kolencem).

●Špela Ledinek Lozej:

Nova Gorica, Galerija Frnaža, 17. 1. 2018: predstavitev *Izvestja 14/2017* (skupaj z A. Di Battista, J. Fakin Bajec, P. Kolenc, O. Lutharjem in D. Zuljan Kumar).

Ljubljana, Dvorana Zemljepisnega muzeja GIAM ZRC SAZU, 6. 3. 2018: pogovor z Michelo Tomasi in Nikolausom von Schlegeljem, avtorjem filma *Waiting for Leopoldo* na Dnevih etnografskega filma 2018.

Ljubljana, Dvorana Zemljepisnega muzeja GIAM ZRC SAZU, 7. 3. 2018: predstavitev filma *V Lazu* na Dnevih etnografskega filma 2018 (skupaj z M. Pečetom in S. Roškar).

Šempolaj, Štalca (Italija), 16. 5. 2018: sodelovanje na večeru *Spoznajmo Šavrinke* (skupaj z I. Celestina, K. Radovič, N. Rogelja in S. Todorovič).

Planina Laz, Sirarna: 28. 7. 2018: predstavitev filma *V Lazu* (skupaj z M. Pečetom in S. Roškar).

Bled, Infocenter Triglavsko roža, 26. 9. 2018: predstavitev filma *V Lazu* (skupaj s S. Roškar).

●Neva Makuc:

Nova Gorica, 25. 4. 2018: Infodan o gradu Rihemberk v okviru projekta RESTAURA: soorganizacija dogodka z Mestno občino Nova Gorica in predstavitev projekta.

Ljubljana, 13. 11. 2018: Infodan o gradu Rihemberk v okviru projekta RESTAURA: soorganizacija dogodka z Mestno občino Nova Gorica.

●Petra Testen Koren:

Tacen (Ljubljana), Policijska akademija, 8. 3. 2018: nagovor na prireditvi ob mednarodnem dnevu žensk in otvoritvi gostujoče razstave *1917 – Ženske na ulicah. Za kruh in narod*.

Ljubljana, Atrij ZRC, 17. 4. 2018: *Minika Skaberne, vizionarka slepih* - pogovor ob izidu

knjige (skupaj s S. Poljak Istenič, I. Selišnik, A. Kermavner, T. Wraberjem in T. Košir).

Ljubljana, Knjigarna Konzorcij, 25. 9. 2018: *Ženske, ki so sledile svojim sanjam: prve slovenske intelektualke* – pogovor ob izidu knjige *Frauen, die studieren, sind gefährlich: ausgewählte Porträts slowenischer Frauen der Intelligenz* (skupaj s T. Smolejem, T. Žigon, P. Kramberger in I. Samide) v okviru Tedna Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Okroglo pri Kranju, Dom oddiha Zveze slepih in slabovidnih Slovenije, 19. 10. 2018: Čajanka. Ob 100-letnici Knjižnice slepih in slabovidnih Minke Skaberne – voden pogovor o Minki Skaberne in o ženskah v organizaciji slepih in slabovidnih (skupaj s S. Poljak Istenič).

●Danila Zuljan Kumar:

Dobrovo, 4. 5. 2018: predstavitev monografije *Vi čuvarji ste obmejni* (skupaj z M. Pisk).

Videm, 29. 9. 2018: predstavitev monografije Brune Balloch *Lučice na oknah*.

Levpa, 6. 11. 2018: predstavitev knjige *Zahodna Banjska planota skozi čas* (skupaj z M. Perkon Kofol).

Gorica (dvorana tržaške univerze), 18. 10. 2018: okrogla miza *Meje na terenu, meje v mišljenju – izživi sodobnosti* na zaključnem posvetu Zamejski, obmejni, čezmejni Slovenci v Furlaniji-Julijski krajini deset let po vstopu Slovenije v šengensko območje (skupaj z M. Bufonom, A. Cattunarjem, G. Cevolinom, M. Zagom in I. Komelom).

Špeter v Benečiji, 18. 11. 2018: predstavitev monografij *Lučice na oknah* in *Krivopete*. (skupaj z B. Balloch in B. Ivančič Kutin).

RAZSTAVE

●Špela Ledinek Lozej:

Šempolaj, Štalca (Italija), 16. 5. 2018: razstava *Trgovska pot Šavrinke Marije Franca* v okviru večera Spoznajmo Šavrinke (skupaj z N. Rogelja).

●Petra Testen Koren:

Kobarid, Ustanova »Fundacija Poti miru v Posočju«, 17. 7. 2018: razstava *Jaroslav Brda: na bojiščih prve svetovne vojne* (soavtorji: P. Bjaček, T. Koren).

Tacen, Policijska akademija v Tacnu, 8. 3.–15. 5. 2018: gostovanje razstave 1917 – *Ženske na ulicah. Za kruh in narod* (soavtorji: M. Verginella, K. Ajlec, A. Cergol Paradiž, R. Devetak, T. Koren, P. Mikša, I. Selišnik, U. Strle, P. Svöljšak).

Nova Gorica, Mestna občina Nova Gorica, 20. 8.–12. 9. 2018: gostovanje razstave 1917 – *Ženske na ulicah. Za kruh in narod* (soavtorji: M. Verginella, K. Ajlec, A. Cergol Paradiž, R. Devetak, T. Koren, P. Mikša, I. Selišnik, U. Strle, P. Svöljšak).

BIBLIOGRAFIJA

● **Jasna Fakin Bajec:**

Ways of interpreting Saint Martin's heritage for more social unity and understanding among Europe's citizens. V: *Conference proceedings, Interpret Europe's Conference 2018*, Witzhausen: Interpret Europe, 2018, str. 60–70. Dostopno na: http://www.interpreteurope.net/fileadmin/Documents/publications/iecon18_proceedings.pdf.

Mreženje znanj in vzdržni razvoj lokalnih skupnosti: realnost ali utopija?. V: Batina, Klementina (ur.), et al. *Etnologija in vas v 21. stoletju: tradicionalno, ogroženo, ustvarjalno: 14. slovensko-hrvaške etnološke vzporednice*. Zagreb: Hrvatsko etnološko društvo; Ljubljana: Slovensko etnološko društvo. 2018, str. 17–39.

Cultural heritage practices and life-long learning activities for fostering sustainable development in local communities. V: Pinot, Simona (ur.), Zagato, Lauso (ur.). *Cultural heritage: scenarios 2015–2017*, (Sapere l'Europa, sapere d'Europa, 4). Venice: Ca' Foscari - Digital Publishing. 2017, str. 693–710.

»Je res dediščina sam dolgčas?« Razmišljanja mladih o dediščini in njeni interpretaciji v šolah in kulturnih ustanovah. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, št. 15(2018), str. 8–12.

Uredniško delo:

Etnologija in vas v 21. stoletju: tradicionalno, ogroženo, ustvarjalno: 14. slovensko-hrvaške etnološke vzporednice. Zagreb: Hrvatsko etnološko društvo; Ljubljana: Slovensko etnološko društvo, cop. 2018. 253 str. (skupaj s K. Batina, T. Petrovič Leš, S. Poljak Istenič).

Nesnovna dediščina med prakso in registri: 15. vzporednice med slovensko in hrvaško etnologijo. Ljubljana: Slovensko etnološko društvo, 2018. 55 str. (souredniško delo pri pripravi programa in povzetkov za konferenco).

Recenzija:

Saša Poljak Istenič (ur.): *Stare tržiške jedi, novi okusi: Tržiška kulinaricihna dediščina*. Ljudska univerza, Tržič 2017, 104 str. V: *Glasnik Slovenskega etnološkega društva*, 2018, 58, št. 1/2, str. 77–78.

● **Petra Kolenc:**

Pesem graditeljev nove Gorice ali kako je socialistični realizem dosegel Solkansko polje. V: *Razpotja Nove Gorice 1947–2017. Posebna številka ob 70. letnici mesta*. Nova Gorica: Društvo Humanistov Goriške, 2018, str. 12–18.

Najstarejša omemba Lokvi [v pisnih viri]. V: *Pro Lokovec*, dec. 2017, str. 50–51.

Ob dopolnjeni izdaji. V: Dr. Joža Vilfan (1908–1987) partizan, politik in diplomat (ur. Petra Kolenc). Nova Gorica: Območno združenje borcev za vrednote NOB, str. 5.

Zakaj so Avčani v zameno za Avško lazno dobili Avško gmajno na Trnovski planoti. V: M. Perkon Kofol in D. Zuljan Kumar (ur.), *Zbornik Banjska planota skozi čas: o ljudeh, jeziku, etnologiji, zgodovini, arheologiji, geografiji in botaniki zahodne Banjske planote*. Kanal: Občina Kanal ob Soči; Koper: Založba ZRS, 2018, str. 141–155.

Iz zgodovine turizma na območju zahodnega dela Trnovskega gozda do začetka 2. svetovne vojne. V: *Smučarska tradicija na Trnovsko-Banjski planoti. Vzpon, razcvet in zaton zimskih športov na Lokvah, Lazni ter v Čepovanu in Lokovcu*. Lokve: Društvo LO-KO, 2017 [2018], str. 10–29.

Rešiti berača z belo krizantemo. V: *Razpotja*, št. 32, letn. IX, jesen. Nova Gorica: Društvo humanistov goriške, 2018 [v tisku].

Henrik Tuma in Ivan Cankar. V: *Goriški letnik: zbornik Goriškega muzeja*, 42 (2008) [v tisku].

Dela Ivana Cankarja v knjižnici dr. Henrika Tume. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, 15 (2018), str. 36–38.

Gradivo za bibliografijo Branka Marušiča med letoma 1956 in 2018. V: *Marušičev zbor-*

nik. (ur. P. Svoljšak, D. Zuljan Kumar, P. Kolenc in O. Luthar). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, [v tisku].

Uredniško delo:

Smučarska tradicija na Trnovsko-Banjski planoti. Vzpon, razcvet in zaton zimskih športov na Lokvah, Lazni ter v Čepovanu in Lokovcu. Lokve: Društvo LO-KO, 2017 [2018].

Dr. Joža Vilfan (1908–1987) partizan, politik in diplomat. Nova Gorica: Območno združenje borcev za vrednote NOB.

Marušičev zbornik. (souredniško delo s P. Svoljšak, D. Zuljan Kumar in O. Lutharjem). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2018.

Goriški letnik: zbornik Goriškega muzeja. Nova Gorica: Goriški muzej Kromberk, 2018, (souredništvo s T. Gerbec in A. Ferleticem).

Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici 15 (2018), Nova Gorica: ZRC SAZU, 2018.

Špela Ledinek Lozej:

Walks through the multi-layered landscape of Šavrinska Istria: eggs, books, backpacks and stony paths. V: *Landscape research* 43/5 (2018), str. 600–612 (skupaj z N. Rogelja in U. Kanjir).

Planine v Julijskih Alpah pred sodobnimi izzivi: Primera planin pod Montažem in v Bohinju. V: *Etnologija i selo* 21. stoljeća: tradicionalno, ugroženo, kreativno: 14. hrvatsko-slovenske etnološke paralele = *Etnologija in vas* v 21. stoletju: tradicionalno, ogroženo, ustvarjalno: 14. slovensko-brvaške etnološke vzporednice (ur. K. Batina idr.). Zagreb: Hrvatsko etnološko društvo; Ljubljana: Slovensko etnološko društvo, str. 189–209 (skupaj s S. Roškar).

Strokovno sodelovanje pri raziskovalnem filmu (skupaj s S. Roškar):

M. Peče: *V Lazu*, (Zbirka vizualne dokumentacije). Ljubljana: ZRC SAZU, Inštitut za slovensko narodopisje, Avdiovizualni laboratorij, 1 video DVD (58 min, 38 sek).

Neva Makuc:

Dante Alighieri e il suo supposto viaggio nel Friuli e nell'alta Valle dell'Isonzo. V: *Quaderni giuliani di storia*, 2017, let. 38, št. 1/2, str. 69–85.

Najstarejša znana omemba briške vasi Medana V: *Goriški letnik: zbornik Goriškega muzeja*, 2018, letn. 42, str. 193–201.

Revitalizacija stavb kulturne dediščine preko javno-zasebnega partnerstva: primer Občine Črnomelj. V: *Kronika: časopis za slovensko krajevno zgodovino*, 2018, letn. 66, št. 1, str. 139–146.

Renovation of historic buildings through public-private partnership: European Project RESTAURA. V: Vopava, Jiří (ur.), *Proceedings of The 12th MAC 2018 International Conference, March 2nd-3rd 2018 in Prague*. Prague: MAC consulting, 2018, str. 83–88.

Novoveški goriški zgodovinopisci. V: Oset, Željko (ur.), *Goriški izobraženci skozi zgodovino*. V Novi Gorici: Založba Univerze. 2018, str. 12–25.

A furor de populo: upor v Furlaniji leta 1511 v luči sočasne historiografije. V: S. Jerše, (ur.) *Leukhup!: kmečko uporništvu v obdobju predmoderne: zgodovina, vzporednice, (re)prezentacije: [znanstvena monografija]*. Ljubljana: Slovenska matica: Zgodovinski inštitut Milka Kosa ZRC SAZU; Brežice: Posavski muzej. 2017, str. 133–143.

Revitalizacija stavb kulturne dediščine v javni lasti preko sodelovanja javnega in zasebnega sektorja. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, 2018, št. 15 str. 13–16.

Makuc, N., Kolenc, P., Kolenc, N. (avtor, fotograf). Revitalizacija zgodovinskih stavb s pomočjo javno-zasebnega partnerstva: evropski projekt Restaura. *Novi glas*, 30. 11. 2017, št. 43 (1058), str. 16.

Branko Marušič (izbor):

O dveh Mussolinijevih govorih v Gorici. V: *Nečakov zbornik. Procesi, teme in dogodki iz 19. in 20. stoletja*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2018, str. 227–234.

Sergio Tavano, osebnost sožitja. V: *Primorski dnevnik*, 13. 3. 2018, št. 60, str. 13.

Pojdimo v Solkan po pamet. V: *1001-Solkanski časopis*, št. 96, 26. 3., str. 2–3.

Antifašist, tigrovec in pedagoški delavec. V: *Primorski dnevnik*, 3. 5., št. 102, str. 13. O Andreju Šavliju.

Njegovi stavki kot bengalične luči. Ivan Cankar je oktobra 1910 predaval tudi v mestu

ob Soči. V: *Primorski dnevnik*, 10. 5., št. 108, str. 12–13.

B. Marušič: »Zorzut je pričevalec in poročevalec z literarnim navdihom«. Medana/ Prenovljena zbirka A. Gradnika in stalna razstava L. Zorzuta. V: *Novi Glas*, 17. 5., št. 18, str. 9.

Ivan Cankar v Solkanu leta 1910. V: *1001-Solkanski časopis*, št. 97, 18. 6. 2018, str. 2.

Pred osemdesetimi leti je Mussolini obiskal primorske kraje. Po napovedi o uvedbi rasnih zakonov v Gorico, po dolini Soče do Kobarida. V: *1001-Solkanski časopis*, 16. 9. 2018, št. 218.

Predgovor. V: Z. Likar, *Kobariška republika*. Kobarid: Fundacija Pot miru, 2018, str. 3–4.

Nova Gorica – moja Gorica. Arhitekt in urbanist Tomaž Vuga. V: T. Vuga, *Projekt: Nova Gorica*. Ljubljana: ZRC SAZU, 2018, str. 376–378.

V conì A Julijske krajine (junij 1945–september 1947). V: *1001-Solkanski časopis*, št. 98, 28. 9. 2018, str. 4.

Trobojnica na goriškem Travniku. V: *Delo (Sobotna Priloga 29)*, št. 243, 20. 10. 2018, str. 18–19.

Dr. Karel Lavrič (1818–1876). Vzorčni primer idealista in borca za narodnostne ideje. PDK, 28. 10. 2018, št. 254, str. 13.

Zadružno delovanje solkanskih mizarjev. V: *Živel je tod mizarjev rod*. Solkan: RIRDS, 2018, str. 30–61.

Samo pod Italijo ne! Tržaški in Goriški Slovenci v dneh pred razpadom hasburške monarhije novembra leta 1918. V: *Primorski dnevnik*, 259, 4. 11. 2018, str. 12–13.

O Žbogarjih. V: *Koledar Goriške Mohorjeve družbe*, 2019, str. 122–125.

O Slovencih v italijanskem periodičnem tisku na Goriškem (1774–1850). V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, 2018, št. 15 str. 22–27.

☉Danila Kumar Zuljan:

Identity changes in the Slovenian and Friulian linguistic communities in the Province of Udine, Friuli-Venezia Giulia, Italy. V: *European Countryside*, vol. 10, no. 1, str. 141–157.

Slovenski jezik v Nadiških dolinah. V: A. Žele (ur.), M. Šekli (ur.), *Slovenistika in slavistika v*

zamejstvu – Videm. Zbornik Slavističnega društva Slovenije. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. 2018, str. 108–121.

Govori zahodne Banjške planote. V: D. Zuljan Kumar (ur.), M. Perkon Kofol (ur.), *Zahodna Banjška planota skozi čas: o geografiji in botaniki, arheologiji, stavbarstvu cerkvà, zgodovini, ljudeh in etnološki dediščini ter jeziku zahodne Banjške planote*. Koper: Znanstveno-raziskovalno središče, Založba Annales ZRS. 2018, str. 333–346.

Tersko narečje v knjigi *Lučice na oknah* Brune Balloch. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, 2018, št. 15, str. 39–42.

Uredniško delo:

Lučice na oknah: naš svet pouan naposebnosti/ il nostro mondo pieno di meraviglia. Čedad: Kulturno društvo Ivan Trinko/Civiale del Friuli: Circolo culturale [Ivan Trinko], 2018, 478 str. (souredništvo skupaj z R. Dapitom in L. Trusgnach).

Zahodna Banjška planota skozi čas: o geografiji in botaniki, arheologiji, stavbarstvu cerkvà, zgodovini, ljudeh in etnološki dediščini ter jeziku zahodne Banjške planote. Koper: Znanstveno-raziskovalno središče, Založba Annales ZRS, 2018, 435 str. (skupaj z M. Perkon Kofol).

☉Petra Testen Koren:

Pater Stanislav Škrabec (1844–1918). V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, 2018, št. 15, str. 28–35.

»Dajte nam kruha! Sklenite mir!« Zaledje (soške) fronte, pomanjkanje in posledice revolucionarnega dogajanja na Ruskem. V: *Monitor ISH: revija za humanistične in družbene znanosti*, 2018, letn. 20, št. 1, str. 95–121.

Moški podporniki in sodelavci Slovenke (1897–1902). V: M. Verginella (ur.), *Slovenka: prvi ženski časopis (1897–1902)*. 1. izd. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2017, str. 67–79.

Marko Pozzetto. V: N. Zajc (ur.) et al., *Pogled od zunaj na slovenski jezik, prostor in kulturo: v zgodovinski perspektivi*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2017, str. 261–272.

»Čestitam Vam, velečenjena gospodična, da ste si bili dali také vzvišeno in plemenito nalogo!«: korespondenca med Minko Skaberne in

Ivanom Cankarjem. V: P. Testen (ur.), S. Poljak Istenič (ur.), *Minka Skabernè (1882–1965): pobudnica in ustanoviteljica prve slovenske knjižnice za slepe* (Zbirka Življenja in dela, Biografske študije, 15, 11). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2018, str. 45–56.

Minka Skabernè (1882–1965), die Gründerin der ersten slowenischen Blindenbücherei. V: P. Kramberger (ur.), I. Samide (ur.), T. Žigon (ur.), *Frauen, die studieren, sind gefährlich: ausgewählte Porträts slowenischer Frauen der Intelligenz*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2018, str. 243–270, 269–270, 275.

Pavlina Pajk (1854–1901), rojena Doljak: otroška in mladostna leta na Goriškem. V: Ž. Oset (ur.), *Goriški izobraženci skozi zgodovino*. V Novi Gorici: Založba Univerze, 2018, str. 170–190, ilustr.

Ženske v vojni. *SLO: časi, kraji, ljudje*, maj 2018, posebna št., str. 54–59, ilustr.

Bogov, Anton. V: B. Šterbenc Svetina (ur.), *Novi Slovenski biografski leksikon*. 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, 2018, zv. 3: Ble-But, str. 53–55, portret.

Bravničar, Gizela. V: B. Šterbenc Svetina (ur.), *Novi Slovenski biografski leksikon*. 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, 2018, zv. 3: Ble-But, str. 283–284, portret.

Uredniško delo:

Minka Skabernè (1882–1965): pobudnica in ustanoviteljica prve slovenske knjižnice za slepe (Zbirka Življenja in dela, Biografske študije, 15, 11). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2018 (skupaj s S. Poljak Istenič).

Tadej Koren (avtor), *Weg des Friedens von den Alpen bis zur Adria. Wander-Reiselesebuch an der Isonzofront*. Klagenfurt = Celovec: Drava, Ustanova Fundacija Poti miru v Posočju, 2018.

Življenja in dela, Biografske študije. P. Testen (urednik 2015–). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2015–.

Življenja in dela, Kulturnozgodovinske študije. P. Testen (urednik 2013–). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2006–.

Področna urednica *Novega Slovenskega biografskega leksikona* (balet).

Recenzija:

Svoljšak, Petra (ur.). *Istra u velikom ratu = L'Istria nella grande guerra = Istra v veliki vojni: glad, bolesti, smrt = fame, malattie, morte = glad, bolezni, smrt: [prispevki s Študijskega dneva = relazioni della Giornata di studio, Tar - Torre, 10. 10. 2014]*, (Histria colloquium, 5). Koper = Capodistria: Histria Editiones, 2017.

REDNA IN IZREDNA DEJAVNOST

🌟Jasna Fakin Bajec:

Strokovno sodeluje z Društvom gospodinj in dramske skupine Planina pri Ajdovščini.

Je članica Sveta za turizem – posvetovalno telo župana Občine Ajdovščina za razvoj turizma v Zgornji Vipavski dolini.

V letu 2018 je svoje raziskovalno delo s področja razumevanja in uporabe kulturne dediščine v sodobnem, globalnem svetu usmerila na mlade in ekonomski sektor. V raziskavah jo je zanimalo, kaj mladi in gospodarstveniki razumejo pod pojmom kulturna dediščina, kakšen odnos imajo do nje, kako bi dediščino interpretirali in vzdržno uporabili za razvoj lokalne družbe, kulture in gospodarstva.

🌟Petra Kolenc:

Od leta 2015 je članica ožjega uredniškega odbora *Goriškega letnika: zbornika Goriškega muzeja*.

Strokovno sodeluje z društvom Planota (Lokve), kjer vodi sekcijo za kulturo v okviru kateri nastaja knjižna zbirka *Besede s Planote*. Sodeluje tudi s Krajevno skupnostjo Lokve, Krajevno skupnostjo Trnovo, Krajevno skupnostjo Ravnica, Turističnim in kulturnim društvom Lokovec, Turističnim društvom Lokve ter z KTŠ društvom LO-KO (Lokve), kjer pripravlja strokovne vsebine povezane z zgodovino Trnovske planote.

Od avgusta 2017 je del delovne skupine za pripravo kandidature Poti miru – dediščina 1. svetovne vojne za vpis na Unescov Seznam svetovne dediščine.

Sodelovala je pri pripravi predloga ZRC SAZU pri pripravi predloga kandidature Mestne občine Nova Gorica za Evropsko prestolnico kulture 2025.

Špela Ledinek Lozej:

Špela Ledinek Lozej je članica znanstvenega sveta Narodne in študijske knjižnice v Trstu, akcijske skupine 6 EUSALP, širšega uredniškega odbora *Goriškega letnika: zbornika Goriškega muzeja* in enciklopedije *Dedi*. Koordinirala je vključitev ZRC SAZU v pripravo predloga kandidature Mestne občine Nova Gorica za Evropsko prestolnico kulture 2025.

Neva Makuc:

Od leta 2016 je dopisna članica Istituta Pio Paschini (Videm, Italija) ter Istituta per gli Incontri Culturali Mitteleuropei-ICM (Gorica, Italija).

Sodeluje z odborom Kultura in izobraževanje Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje GO (EZTS GO) pri pripravljajanju strategije za področje goriške kulturne dediščine.

Od leta 2015 je članica širšega uredniškega odbora *Goriškega letnika: zbornika Goriškega muzeja*.

Danila Zuljan Kumar:

Koordinira delo na RP Nova Gorica, pripravila je program dela RP Nova Gorica za leto 2018 za Znanstveni svet ZRC SAZU ter vsebinski in finančni načrt dela za leti 2018 in 2019 za projekt *Zahodna slovenska narodnostna meja v luči sprememb časa* za sofinancerja, to je MONG. Pripravila je polletno in letno finančno poročilo o projektu *Zahodna slovenska narodnostna meja v luči sprememb časa*. Sodeluje v strokovni skupini za pripravo novega načrta za kulturo v MONG.

Jezikovno je pregledala *Izvestja* ter različne dokumente, povezane z RP Nova Gorica,

Sodeluje pri organizaciji *Škrabčevih dni*, *Gradnikovih večerov* ter v slovensko-italijanski skupini za vpis Brd/Collia na Unescov seznam kulturne dediščine.

Sodelovanje pri tekočih projektih in programih ZRC SAZU:**ZAHODNA SLOVENSKA NARODNOSTNA MEJA V LUČI SPREMENB ČASA****Petra Kolenc:**

Specialna znanstvena knjižnica Raziskovalne postaje v Novi Gorici (biblioteka SAZU, Hn) ter knjižnica in arhiv dr. Henrika Tume

Vodila je specialno znanstveno knjižnico RP v Novi Gorici (COBISS Biblioteka SAZU, Raziskovalna postaja, Hn) ter skrbela za arhiv in knjižnico dr. Henrika Tume. Z zamenjavami, nakupi ter darovi je pridobila nove publikacije. V preteklem letu je bilo izposojenih 172 enot knjižničnega gradiva. Novo katalogiziranih v sistemu Cobiss pod Hn je bilo 243 enot. Inventariziranih je bilo tudi dodatnih 18 enot drobnega tiska goriškega (primorskega) domoznanstva (skupaj 511 enot) ter 62 enot preostalega (predvsem) periodičnega tiska, ki ga postopoma vključujemo v vzajemno katalogizacijo.

Gradivo Tumove knjižnice in arhiva je bilo v obdobju, ki ga zajema poročilo, uporabljeno pri pripravi naslednjih del:

B. Marušič: *Sprawa polska w sztokholmskim memorandum Dr. Henryka Tuma*; separat. Krakow: [Towarzystwo Wydawnicze »Historia Iagellonica«], 2017

P. Kolenc: *Rešiti berača z belo krizantemo*. V: *Razpotja*, št. 32, letn. IX, jesen. Nova Gorica: Društvo humanistov goriške, 2018 [v tisku].

P. Kolenc: *Henrik Tuma in Ivan Cankar*. V: *Goriški letnik: zbornik Goriškega muzeja*, 42 (2008) [v tisku].

P. Kolenc: *Dela Ivana Cankarja v knjižnici dr. Henrika Tume*. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, 15 (2018), str. 36–38.

Špela Ledinek Lozej:

Delo v okviru projekta, in sicer raziskovanje prehajanja in prilagajanja prvin gnotne kulture in preživetvenih strategij na Goriškem, je skupaj s sodelavci ZRC SAZU (M. Bofulin, J. Ježovniku, B. Marušiču, P. Pipanu, M. Pisk, N. Rogelja in M. Topole) nadgradila v novo pridobljeni nacionalni raziskovalni program *Dediščina*

na obrobjih: *Novi pogledi na dediščino in identiteto znotraj in onkraj nacionalnega* (P5-0408).

☉ **Neva Makuc:**

Ob arhivskem raziskovalnem delu v Furlaniji-Juljski krajini je nadaljevala z evidentiranjem različnega gradiva, pomembnega za zgodovino zahodnega slovenskega prostora, s posebnim oziroma na novoveško obdobje in rokopisno gradivo ter rekonstruiranjem genealogij plemiških rodbin na Goriškem.

☉ **Danila Zuljan Kumar:**

Nadaljevala je z jezikoslovnimi raziskavami na območju zahodnih slovenskih narečij (banjškega podnarečja in terskega narečja).

MEDNARODNI IN NACIONALNI RAZISKOVALNI TER APLIKATIVNI PROJEKTI

RESTAURA – Revitalizacija kulturne dediščine preko shem javno-zasebnega partnerstva, mednarodni evropski projekt, sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, program transnacionalnega sodelovanja Srednja Evropa 2014–2020.

☉ **Neva Makuc** (vodja projekta pri ZRC SAZU), Jasna Fakin Bajec, Petra Kolenc

Temeljno vodilo projekta je dejstvo, da je v srednjeevropskih državah veliko zgodovinskih stavb v slabem stanju. Pogosto ni dovolj javnih finančnih sredstev za obnovo in valorizacijo teh stavb, zato se kaže potreba po uveljavljanju novih rešitev, kakršne lahko ponuja zasebno-privatno partnerstvo. Projekt spodbuja uporabo shem javno-zasebnega partnerstva v štirih srednjeevropskih državah.

V projekt je vključenih deset partnerjev ter enajst pridruženih partnerjev s Poljske, iz Slovenije, Hrvaške in Slovaške. Slovenski projektni partnerji so ZRC SAZU, Mestna občina Nova Gorica in Fakulteta za poslovne vede. Ciljne skupine so različni deležniki iz javnega ter zasebnega sektorja.

Sodelavci in sodelavke ZRC SAZU sodelujejo pri vseh delovnih paketih. V letu 2018 je bilo organiziranih tudi več dogodkov. ZRC SAZU je v Novi Gorici (25. 4.) in Ljubljani (13.

11.) z Mestno občino Nova Gorica organiziral dva informativna dneva glede gradu Rihemberk, kjer poteka pilotna akcija. Poleg tega je ZRC SAZU skupaj s Fakulteto za poslovne vede in Mestno občino Nova Gorica organiziral štiri delavnice, ki so predstavile pravne, gospodarske, družbene in druge vidike javno-zasebnega partnerstva na primeru revitalizacije kulturne dediščine. Namenjene so bile javnim uslužbencem, potekale pa so v Žalcu (31. 5.), v Ribnici (14. 6.), Šmarjah pri Jelšah (14. 9.) ter Šempetru pri Gorici (6.11.). Sodelovali so različni strokovnjaki, tudi predstavniki Inštituta za Javno-zasebno partnerstvo in Slovenske izvozne in razvojne banke. ZRC SAZU sodeluje tudi pri sestavi pomembnih dokumentov, komunikacijskih aktivnostih itd.

UGB – Mestne zelene površine - Pametni integrirani modeli trajnostnega upravljanja mestnih zelenih površin za bolj zdravo in bivanju prijazno mestno okolje, mednarodni evropski projekt, sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, program transnacionalnega sodelovanja Srednja Evropa 2014–2020.

☉ **Jasna Fakin Bajec** (vodja projekta pri ZRC SAZU), Petra Kolenc

Zeleni pasovi, ki se širijo v manjših naseljih znotraj velikih mest, so tudi »pljuča« gosto naseljenih površin, ki lahko zagotovijo različne okoljske, socialne in gospodarske koristi. Za doseg tega pa tradicionalni pristopi odločujočih akterjev niso več dovolj učinkoviti. Da bi mestne zelene površine lahko trajnostno upravljali tudi v 21. stoletju, bodo sodelavci projekta Urbani zeleni pasovi (UGB) razvili orodja in strategije s poudarki na sodelovanju s prebivalci in drugimi odločujočimi akterji (politiki, strokovnjaki, gospodarskim sektorjem). S skupnimi močmi bo upravljanje mestnih zelenih površin učinkovitejše ter usmerjeno v razvoj integriranega sistema ravnanja z okoljem. To bo pripomoglo k večji biodiverziteti, izboljšanju kakovosti zraka, zmanjšanju mestnega hrupa, blažitvi vročinskih valov in k splošnemu izboljšanju kakovosti življenja v mestih. Pri projektu sodeluje deset partnerjev iz sedmih držav, ki razvijajo tri modele z inovativnimi metodami in orodji, ki bodo služili kot smernice inovativnega upravljanja mestnih zelenih površin. V okviru projekta so bile opravljene tudi pilotne

akcije, ki so preverjale inovativne rešitve. Glavne ugotovitve bodo zbrane v skupnem priročniku, ki bo preveden tudi v slovenski jezik.

Skupina raziskovalcev iz ZRC SAZU skupaj s partnerji iz Maribora, Budimpešte in Krakova razvija Model vključevanja skupnosti. V modelu so predstavljene številne metode in orodja za ozaveščanje in spodbujanje civilne družbe o pomenu participativnega pristopa, ki zagotavlja da se planiranje, upravljanje in vzdrževanje zelenih površin ne izvaja brez ljudi (tj. uporabnikov), temveč mora biti skupnost prisotna od samega začetka priprav programov pa vse do izvedbe in ocene doseženega.

ALPFOODWAY – interdisciplinarni, transnacionalni in participativni pristop k dediščini alpske prehrane, mednarodni evropski projekt, sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, program transnacionalnega sodelovanja Alpsko območje 2014–2020.

☉**Špela Ledinek Lozej** (vodja projekta pri ZRC SAZU), Jasna Fakin Bajec

Alpski tradicionalni prehranjevalni načini so povezani z znanjem in veščinami pridelave in predelavi živil, s šegami in navadami uživanja hrane ter s skupnimi vrednotami, značilnimi za celotno alpsko območje. Glavna cilja projekta sta oblikovanje vzdržnega razvojnega modela za obrobna gorska območja, zasnovanega na ohranjanju in ovrednotenju dediščine prehrane alpskega območja in na inovativnih orodjih trženja in upravljanja te dediščine, ter prispevati k oblikovanju nadnacionalne alpske identitete, temelječe na skupnih kulturnih vrednotah, ki se, med drugim, izražajo v dediščini prehrane. Neposredni učinki projekta bodo: (1) popis tradicionalne alpske nesnovne kulturne dediščine prehrane; (2) smernice za urejanje pravic skupnosti na področju intelektualne lastnine nesnovne kulturne dediščine; (3) smernice za uspešno trženje alpske dediščine prehrane; (4) smernice za uspešne integralne prehranjevalne verige, temelječe na ovrednotenju nesnovne kulturne dediščine; (5) večravninska mreža alpskih skupnosti; ter (6) vizija in lista o vrednotah alpske nesnovne kulturne dediščine prehrane, to sta strateška dokumenta, ki bosta strnila, kako je alpska nesnovna dediščina prehrane lahko vzvod vzdržnega razvoja na odročnih

gorskih območjih. Pri projektu sodelujeta dva inštituta: dokumentacijo in raziskovanje alpske dediščine prehrane je prevzel Inštitut za slovensko narodopisje, vodenje aktivnosti, namenjenih mreženju in ozaveščanju, pa Inštitut za kulturne in spominske študije.

MOMOWO – Women's Creativity since the Modern Movement, interdisciplinarni projekt, ki ga sofinancira Evropska komisija iz programa CREATIVE EUROPE, Culture sub-programme (larger scale cooperation projects) pri Evropski uniji 2014–2018.

☉**Alenka Di Battista** (vodja projekta na ZRC SAZU doc. dr. Helena Seražin Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta)

Projekt obravnava kulturni in družbeno-ekonomski pomen dosežkov žensk na področju arhitekture, notranjega in industrijskega oblikovanja, krajinske arhitekture in urbanizma, ki veljajo za tradicionalno moške poklice. Namen MOMOWO je strokovni in širši javnosti predstaviti pomemben del »anonimne« in zamolčane evropske kulturne dediščine 20. stoletja, ki so jo ustvarile ženske, dejavne na zgoraj omenjenih področjih.

Pri projektu sodeluje sedem partnerjev, ki prihajajo iz Nizozemske, Francije, Španije, Portugalske, Italije in Slovenije. Edini slovenski partner je Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta, ki pri raziskovanju redno sodeluje tudi z domačimi raziskovalci in ustanovami, kot so na primer Muzej arhitekture in oblikovanja, Center arhitekture Slovenije, Galerija Dessa itd.

NewPilgrimAge: Reinterpretacija dediščine sv. Martina in z njim povezanih vrednot delitve kot novi promotor na skupnosti temelječe gostoljubnosti v 21. stoletju, mednarodni evropski projekt, sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, program transnacionalnega sodelovanja Srednja Evropa 2014–2020.

☉**Jasna Fakin Bajec** (vodja projekta na ZRC SAZU)

Glavni namen projekta je iskanje in preverjanje različnih pristopov, metod in sodobnih interpretacijskih orodij, kako dediščino sv. Martina približati mladim in malim podjetnikom na način, da jo bodo razumeli kot pomemben vir za

iskanje možnih poti iz trenutnih socialnih, kulturnih, gospodarskih in okoljevarstvenih problemov. Partnerska mesta, ki ležijo ob Evropski kulturni poti (Sombotel, Maribor) ali njenih odsekih (Albenga, Trentino, Dugo Selo), bodo v okviru pilotnih aktivnosti oblikovala in testirala inovativna komunikacijsko-informacijska orodja za promocijo, ohranjanje in rabo dediščine. Hkrati se bo v okviru projekta oblikovalo model za valorizacijo kulturne dediščine, ki bo vseboval praktične smernice o sodobnih pristopih in orodjih vključevanja skupnosti (zlasti mladih) v nastajanje, ohranjanje in trajnostno rabo neizkoriščenih dediščinskih potencialov. Partnerji bodo skupaj z lokalnimi deležniki in kulturnimi promotorji razvili lokalni akcijski načrt, s katerim bo mogoče določiti nadaljnje strateške korake za vzdržno upravljanje kulturne dediščine in opolnomočenje lokalnih skupnosti. Projekt bo postavil temelje za kvalitetnejšo in bolj aktivno transnacionalno mrežo mest, povezanih z dediščino sv. Martina, ki bo obogatena s skupno blagovno znamko in skupno prepoznavno strategijo.

Vloga raziskovalcev iz ZRC SAZU je ozaveščati in izobraževati partnerje o novih pristopih ohranjanja, predstavljanja in uporabe dediščine za razvoj lokalnih skupnosti. Partnerjem tudi strokovno pomagamo pri izvedbi projektne aktivnosti. Z mladimi iz primorskih srednjih šol smo tudi izvedli več intervjujev, da spoznamo njihov odnos do dediščine, kako je dediščina vključena v izobraževalni sistem in kako bi dediščino na inovativen in ustvarjalen način interpretirali in uporabili za svoje izzive in potrebe.

Mapiranje urbanih prostorov slovenskih mest v zgodovinskem okviru. Modernistična Nova Gorica in njeni konteksti, aplikativni projekt ARRS (L6-8262) 2017–2020, ki ga financirajo ARRS (75 %), Mestna občina Nova Gorica (12 %) in Slovenska akademija znanosti in umetnosti (13 %).

☛ **Alenka Di Battista, Klavdija Figelj** (vodja projekta doc. dr. Helena Seražin, ZRC SAZU, Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta)

Umetnostnozgodovinski projekt obravnava nastanek povojnega modernističnega mesta Nova Gorica, njegovo urbanistično zasnovano, vlogo

in pomen njegovih javnih in arhitekturnih spomenikov ter razvoj mesta od nastanka do danes. V okviru projekta bodo opravljene temeljne umetnostnozgodovinske znanstvene raziskave povojnega urbanizma in modernistične arhitekture, ki bodo omogočile podrobne podlage za osnovanje smernic za boljše varovanje povojne dediščine na naših tleh ter pomagale podati temelje za pripravo ustreznih urbanističnih in konservatorskih načrtov podobnih urbanih naselij. Raziskovanje se osredotoča tudi na študij primerljivih, podobno zasnovanih mest zlasti na področju Slovenije in celotne bivše Jugoslavije. Rezultati projekta bodo tako pripomogli k umestitvi povojne dediščine v širši jugoslovanski in evropski kontekst, znotraj katerih doslej še ni bila (ustrezno) identificirana in ovrednotena, in bodo služili kot vzorčni primer za raziskovanje modernistične arhitekturne in urbanistične dediščine drugih slovenskih mest, raziskovalne pristope pa bo moč aplicirati tudi na druga, podobno zasnovana evropska mesta.

Pri projektu sodeluje skupina mednarodno uveljavljenih znanstvenih raziskovalcev in mladih na začetku kariere z Umetnostnozgodovinskega inštituta Franceta Steleta ZRC SAZU in Univerze v Mariboru (FERI in Oddelek za umetnostno zgodovino Filozofske fakultete). Zaradi čim boljše izvedbe projekta, ki je vsebinsko vezan na Novo Gorico, sodelavki Umetnostnozgodovinskega inštituta Franceta Steleta, dr. Alenka Di Battista in v času njene porodniške odsotnosti Klavdija Figelj, v času trajanja projekta delujeta v prostorih Raziskovalne postaje ZRC SAZU Nova Gorica. Rezultati raziskave so in bodo strokovni in širši javnosti predstavljeni v obliki znanstvenih in strokovnih člankov, javnih predavanj, žepnic, strokovne umetnostne monografije, fotografske razstave in spletnega portala o mestu, ki so ga vzpostavili sodelavci na projektu s Fakultete za elektrotehniko, računalništvo in informatiko (FERI) v Mariboru. Portal bo poleg vodnika po arhitekturnih in javnih spomenikih vključeval tudi predstavitev za Novo Gorico pomembnih osebnosti, tematske poti, digitalno vizualizacijo rasti mesta skozi čas, spletne razstave ipd.

V skladu z načrtovanimi aktivnostmi projekta za leto 2018 je Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta v prostorih novogoriške mestne občine organiziral mednarodno interdisciplinarno

konferenco (*Pretekle vizije prihodnosti in materializacija spomina v javnem prostoru: Nova Gorica - po drugi svetovni vojni zgrajeno mesto na meji v primerjalnem kontekstu (Past Visions of the Future and the Materialization of Memory in Public Space: Nova Gorica – A Town Built on the Border after the Second World War in Comparative Perspective)*), katere se je udeležilo 19 predavateljev iz 8 držav. Konferenco sta spremljali dve razstavi, ki so ju pripravili sodelavci na projektu: doc. dr. Katarina Mohar je pripravila razstavo z naslovom *Naslikana Zgodovina Goriške: Freske Slavka Pengova v novogoriški občinski stavbi*, Andrej Furlan pa avtorsko fotografsko razstavo z naslovom *Nemi pričevalci*. Vodja projekta doc. dr. Helena Seražin in Klavdija Figelj sta za udeležence konference izvedli strokovno vodstvo po Gorici in Novi Gorici, Klavdija Figelj pa je v okviru konference ob projekciji dokumentarnega filma *Mesto na travniku* z avtorico Anjo Medved spregovorila o konceptu zbiranja spominov obeh Goric.

V okviru projekta se nadaljuje priprava vsebin za spletni portal o mestu Nova Gorica. Intenzivno so potekali tudi pogovori s predstavniki Mestne občine Nova Gorica v zvezi s pripravo protokolarne monografije o Mestni občini Nova Gorica, ki je v zaključni fazi. Klavdija Figelj se je osredotočila na zbiranje arhivskega gradiva in relevantne literature v arhivih in knjižnicah s poudarkom na Ravnikarjevi zasnovi mesta, stanovanjski arhitekturi nastajajoče Nove Gorice, industrijski arhitekturi, povojni likovni umetnosti na Goriškem ter na zbiranje podatkov o goriških umetnikih za pisanje njihovih biografij. Z drugimi raziskovalci na projektu je sodelovala pri zbiranju fotografskega in arhivskega gradiva na terenu.

Slovenska umetnostna identiteta v evropskem okviru (raziskovalni program Umetnostnozgodovinskega inštituta Franceta Steleta)

☉ **Alenka Di Battista** (vodja programa izr. prof. dr. Barbara Murovec)

Izhodišče za raziskave v okviru raziskovalnega programa predstavlja materialna in duhovna umetnostna dediščina prostora današnje Slovenije. Osnovni cilj programa je prispevati znanstvene in strokovne rezultate, ki bodo prinesli nova spoznanja, temeljno poglobili in razširili vedenje o umetnosti in umetnostni zgodovini

Slovenije in ju umeščali v ustrezen evropski kontekst, ob tem pa hkrati tudi skrbeli za ozaveščanje širše strokovne in laične javnosti o evropskem pomenu umetnostnih spomenikov in njihovem ustreznem varovanju. Raziskovanje po posameznih obdobjih se posveča vsem likovnim zvrstem, arhitekturi in urbanizmu od srednjega veka do 20. stoletja v vsakokratnih historičnih kontekstih znotraj evropskega prostora.

Historične interpretacije 20. stoletja (raziskovalni program Inštituta za kulturne in spomske študije)

☉ **Jasna Fakin Bajec** (vodja programa dr. Oto Luthar)

Program se med drugim osredotoča na politike spomina (revizionizem, vpliv popularne kulture, vpliv institucij na popularne interpretacije zgodovine). V primerjalni perspektivi obravnava spremembe v spominski krajini v Srednji in Jugovzhodni Evropi in s poglobljenim primerjalnim razmislekom o razsežnostih (re)apropriacije in izpogajanja spomina na različnih družbenih ravneh in v stičišču med lokalnim, nacionalnim, evropskim in globalnim. Jasna Fakin Bajec se je v letu 2018 ukvarjala z vprašanjem, kako mladi razumejo preteklost, kako reflektirajo sodobno, neoliberalno družbo in kaj bi spremenili za lažje in bolj kakovostno življenje v prihodnosti.

Družbena in identitetna mobilnost v slovenskem prostoru med poznim srednjim vekom in razpadom Habsburške monarhije (temeljni raziskovalni projekt)

☉ **Neva Makuc** (vodja projekta dr. Boris Golec)

Projekt je usmerjen k preučevanju mobilnosti posameznikov, skupnosti in skupin od poznosrednjeveškega obdobja do prvih let po koncu prve svetovne vojne. Ob tem je posebna pozornost namenjena identitetnim dinamikam posameznikov in skupin. Med drugim je N. Makuc natančno preučila še neobjavljen vir, in sicer knjigo jezuitske kongregacije Marijinega Vnebovzeta, ki je nastala v Ljubljani leta 1605. Med letoma 1605 in 1773 so bila v knjigo vpisana imena okrog 5.000 študentov. Vir vsebuje podatke o posameznikovem geografskem in socialnem izvoru ter pripise o poklicni in življenjski poti.

Omenjeni vir je ob primerjavi drugih sočasnih virov (npr. katalogu gojencev ljubljanskega konvikta, matrikah graške univerze ipd.) pomemben za raziskovanje družbene mobilnosti učencev in njihove deželne identitete.

Temeljne raziskave slovenske kulturne preteklosti (program)

📍 **Neva Makuc** (vodja dr. Miha Preinfalk)

Nadaljevalo se je z evidentiranjem gradiva, shranjenega v arhivskih ustanovah in pomembnega za slovensko zgodovino, ter temeljnimi raziskavami novoveške zgodovine zahodnega narodnostnega ozemlja, in sicer na osnovi študije historiografskih in arhivskih virov, shranjenih v italijanskih arhivskih in drugih ustanovah. Raziskovalno delo je bilo med drugim usmerjeno v preučevanje zgodovine historiografije in kolektivnih identitet obmejnega prostora.

Materialna kulturna dediščina v slovenskih narečjih (program)

📍 **Danila Zuljan Kumar** (vodja izr. prof. dr. Jožica Škofic)

Program je namenjen ohranjanju slovenske kulturne dediščine. Trenutno se pripravlja tretja knjiga *Slovenskega lingvističnega atlasa*, ki bo zajela pomensko polje »kmetijska opravila in orodja«.

Etnološke in folkloristične raziskave kulturnih prostorov in praks (program)

📍 **Špela Ledinek Lozej** (vodja izr. prof. dr. Jurij Fikfak)

V okviru programa je preučevala prostore materialnega.

Bibliografije, mentalitete, epohe (program)

📍 **Petra Testen Koren** (vodja red. prof. ddr Igor Grdina)

Program je posvečen biografskim študijam, a obenem povezuje biografsko raven s proučevanjem mentalitet, hkrati pa z navezavo na pojem epoha ohranja stik s tradicionalnejšimi pojmovanji zgodovine.

Novi Slovenski biografski leksikon

📍 **Petra Testen Koren** (vodja dr. Oto Luthar)

Izšel je drugi zvezek črke B (Ble- But). V redakciji je črka C, Č, Ć.

RADIJSKI IN TV NASTOPI

📍 **Jasna Fakin Bajec:**

RTV SLO, poročila, 17. januar 2018, predstavitev projekta NewPilgrimAge, (dostopno na: <http://4d.rtvsl.si/arhiv/porocila/174514457.6.38-8.32>).

📍 **Špela Ledinek Lozej:**

RTV Slovenija, 15. 2. 2018: predstavitev projekta AlpFoodway v oddaji *Utrinek* (skupaj z B. Ivancič Kutin in M. Pečetom).

📍 **Neva Makuc:**

Predavanje *Goriški historiografi v novem veku*, radijska oddaja *Poti*, 27. 2., ponovitev 28. 2. Trieste = Trst: Rai - Sede Regionale per il Friuli Venezia Giulia = Rai - Deželni sedež za Furlanijo Julijsko krajino, 2018 (dostopno na: <https://goo.gl/Gws5yB>).

📍 **Danila Zuljan Kumar:**

RTV Slovenija, 1. Program, 17. 1. 2018: (skupaj z J. Fakin Bajec, A. di Battista in O. Lutharjem): Revija *Izvestje* v oddaji Poročila ob petih.

Radio Robin, 17. 1. 2018: *Nova številka Izvestja* v oddaji Lokalni utrip.

Radio Robin, 30. 1. 2018 (skupaj z G. Cadorinijem): *Furlanščina na Univerzi v Novi Gorici* v oddaji Opoldanski pogovori.

Radio Robin, 6. 11. 2018: *Zahodna Banjska planota skozi čas*: predstavitev istoimenske monografije v okviru informativnega programa Lokalni utrip.

Radio Robin, 14. 11. 2018: *Zahodna Banjska planota skozi čas: predstavitev istoimenske monografije* v Oddaji Kultura od A do Ž.

RTV Slovenija, 1. Program, 17. 11. 2018: *Slovenska narečja v Italiji*.

***Več informacij o tekočih projektih je na voljo na spletnih straneh ZRC SAZU (<https://www.zrc-sazu.si/>).**

Poročilo je sestavila Petra Kolenc.